

Katsastusinfo 2/2022

Tähän infoon on koottu tietoa muun muassa kauden katsastuksen painopistealueesta, kertausta kevään aikana esille tulleista asioista sekä aina ajankohtaisia hyviä käytäntöjä ennen vesille lähtöä. Kiitos aktiivisista nostoista ja keskustelusta facebook-ryhmässä.

KATSASTUKSEN 2022 PAINOPISTEALUE

Tämän katsastuskauden painopistealueena on valistaa veneilijöitä Info 1/2022:ssa esille tuoduista litium-ioniakkuja koskevista turvallisuustekijöistä. Erityisesti on kiinnitettävä veneilijän huomio siihen, että veneessä on todennäköisesti useita litium-ioniakkuja sisältäviä laitteita – kuten lasten ja aikuisten älypuhelimet – joiden lataaminen valvomatta, nukkuessa ja herkästi syttyvän palavan materiaalin lähettyvillä voi olla riski. Tärkeätä on muistuttaa veneilijää, että akkujen palaessa tuottamat kaasut ovat hengenvaarallisia ja että palon sammuttaminen on vaikeaa.

Kertauksena vielä katsastajan käsikirjaan kohta 3.6. Sähköjärjestelmät kappale:

”Viime aikoina lyijyakkuja on veneissä alettu korvata litium-ioniakuilla. Akkuja kulkee myös mobiililaitteissa mukana paljon. Väärin käytettyinä litium-ioniakut voivat syttyä palamaan. Palo tuottaa myrkyllisiä savukaasuja ja on lähes mahdoton sammuttaa. Suuri määrä vettä on paras keino jäähdyttää palavaa akkua. Todennäköisyydet ovat pieniä, mutta vene on hyvin haavoittuva ympäristö.”

KATSASTUKSEN MERKINNÄT SUULIIN

SPV:n kevätiliittokokouksessa nousi esiin aiheellinen kysymys, miksi toimintakertomuksessa 2021 näkyy vain 13 350 katsastettua venettä. Katsastettuja veneitä on todellisuudessa paljon suurempi määrä, mutta niitä ei ole merkitty jäsen- ja venerekisteri Suuliin.

Jokaisen seuran/ seuran katsastajan tulisi merkitä katsastamansa veneet myös Suuliin. Seuralle asialla on suuri merkitys myös siksi, että katsastettujen veneiden määrä vaikuttaa suoraan seurojen äänimäärään kevät- ja syysliittokokouksissa.

TARKISTUSLISTA ENNEN VESILLE LÄHTÖÄ

Hyvään veneilyn turvallisuuskäytäntöön kuuluu, että veneen päällikkö on aina varmistanut turvallisen veneilyn. Tästä veneen päällikkö on myös vesiliikennelain mukaan vastuussa.

Erinomainen tapa tämän toteuttamiseen on laatia venekohtainen ja kirjallinen tai sähköinen tarkistuslista asioista ja kohteista, jotka käydään veneessä läpi joka kerta ennen kuin köydet irroitetaan laiturista. Katsastuksessa tulisi kannustaa veneilijöitä laatimaan tällainen tarkoituksenmukainen tarkistuslista, joka sopii juuri hänen veneelleen ja matkoilleen.

ILMATÄYTTEISTEN PELASTUSLIIVIEN KÄYTTÖIKÄ

Ilmatäytteiset pelastusliivit ovat kunnossa ollessaan, varaosineen sekä säännöllisesti huollettuina ja tarkastettuina turvallisuusvaruste, joka täyttää lainsäätäjän ja katsastusjärjestelmän vaatimukset.

Käyttötavarana näilläkin tuotteilla on enimmäiskäyttöikänsä, jota ei pidä ylittää. Käyttöikä on tuotteen valmistajan määrittelemä ja on yleensä kuusi vuotta tai korkeintaan kymmenen vuotta. Tämä tieto ilmenee

uudemmissa tuotteissa valmistajan kiinnittämästä lipukkeesta, jossa on tarkastusmerkintäpaikka niin monelle kerralle kuin käyttövuosia on. Sama tieto löytyy yleensä myös valmistajan ohjevihkosesta tai nettisivuilta.

Katsastuksessa on kiinnitettävä huomiota näiden pelastusliivien käyttöikään ja pyytää veneilijää uusimaan käyttöiän ylittäneet tuotteet. Yli-ikäiset tuotteet pitää tehdä mekaanisesti käyttökelvottomiksi ennen asianmukaista kierrätystä.

MOOTTORIN HÄTÄPYSÄYTYSKYTKIN

Viranomaisten tilastoissa on vuosittain joitakin hätätilanteita tai onnettomuuksia, jotka olisi voinut välttää moottorin, erityisesti isompien perämoottorien, hätäpysäytyskytkintä ("tappokytkin") käyttämällä.

Katsastuksessa tulisi kiinnittää veneilijän huomio tähänkin tärkeään asiaan ja ohjeistaa käyttämään hätäpysäytyskytkintä aina liikkeellä ollessaan, hitaassakin vauhdissa. Hätäpysäytyskytkimen johdon tulee olla riittävän lyhyt, jotta kytkin laukeaa ohjaajan horjahtaessa pois normaalilta paikaltaan ja kytkimen toiminta tulee aika-ajoin testata.

ÄLYLAITTEET VENEISSÄ

Veneiden tekniikka kehittyä valtavalla vauhdilla ja yhä useampi laite sisältää älykkäitä ominaisuuksia ja on etäohjattavissa vaikkapa puhelimen tai internetin kautta.

Älytekniikka tuo tullessaan myös tietoturvaan liittyviä riskejä. Suoraan valmistajan paketista käyttöön otettu laite voi olla kenen tahansa tuotteen tuntevan ulkopuolisen ohjattavissa. Katsastuksen yhteydessä on hyvä tilaisuus muistuttaa veneilijää vaihtamaan älylaitteiden oletussalasanat ja asettamaan muutkin tietoturvaominaisuudet haluamikseen.

UUSIEN SAMMUTTIMIEN TARKASTUS

Veneessä käytettävät sammuttimet on lainsäädännön mukaan tarkastettava valtuutetussa paikassa vuosittain. Mikäli sammutin on uusi, sitä ei tarvitse tarkastaa, jos sammuttimeen merkitystä valmistuspäivämäärästä on kulunut alle vuosi. On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota uusienkin sammuttimien valmistuspäivämäärään, koska markkinoilla on kaupan sammuttimia, joissa tuo päivämäärä on jo vuoden takaa. Veneilijälle on myös syytä selvästi kertoa, että sammutin tulee tarkastuttaa kesken veneilykauttakkin, jos valmistuspäivämäärästä tulee kuluneeksi vuosi sen aikana.

VESISKOOTTEREIDEN KATSASTUS

Kertauksena Info 1/2022:sta, että vesiskootterit katsastetaan ja ne katsastetaan luokkaan 4. Vesiskootterit ovat pääsääntöisesti rekisteröitäviä vesikulkuneuvoja. Nykyinen vesiliikennelaki antaa vesiskoottereille vapautuksen sammuttimeesta, mutta muu lainmukainen ja luokan 4 varustus tulee vesiskootterissakin olla. Tämä koskee myös kulkuvaloja, kun vesiskootterilla liikutaan olosuhteissa, joissa kulkuvaloja on käytettävä.

KATSASTUS ON PALVELUA SEUROJEN JÄSENILLE

Muistutuksena, että SPV:n katsastusjärjestelmä on palvelu veneseuroilta jäsenilleen. Veneseurojen ulkopuolisia veneitä ei tule katsastaa. Katsastajapätevyys on kuitenkin voimassa seurasta riippumatta, joten katsastajana voi katsastaa myös vieraan seuran jäsenten ja vieraaseen seuraan rekisteröityjä veneitä. Tällöin pitää muistuttaa veneilijää siitä, että hänen itsensä tulee varmistaa, että tieto katsastuksesta tulee kirjattua oikein kotiseurassa.

LED-HÄTÄMERKINANTOVÄLINEISTÄ

LED-hätämerkinantovälineille ei edelleenkään ole virallisia hyväksyntästandardeja, joten vuonna 2018 kirjattu ohje on edelleen pätevä.

Vuonna 2017, jolloin LED-hätämerkinantovälineet tulivat vaihtoehdiksi, vaatimus kirjattiin yksinkertaisesti seuraavalla tavalla: tuotteen valmistajan vesitiivis vapaa-ajan veneilykäyttöön ja nimenomaan hätämerkinantovälineeksi valmistama laite.

Minkälainen laite sitten täyttää edellä kirjoitetun varsin väljän vaatimuksen. Tässä on tärkeää ajatella laitteen käyttötarkoitusta – hätämerkinantoväline. Sen tulee toimia silloin kun on hätä. Sen tulee olla helppo käyttää. Sen tulee näkyä riittävästi. Se tulee tunnistaa hätämerkiksi. Se ei saa häiritä veneen muiden laitteiden eikä navigoinnin toimintaa.

Info 2/2018 täsmensimme ohjeistusta seuraavasti. Vesitiiviyys veneilykäytössä tarkoittaa suojausluokkaa IPX6. Tämä on helppo todeta, koska suojausluokille ovat mittausmenetelmät olemassa ja merkinnät ovat kansainvälisesti vakioituja. Hätämerkinantokäyttö tarkoittaa kahta asiaa: valon väriä ja valovoimaa. Valon värin tulee olla oranssi tai punainen. Näin ollen valkoinen väri ei käy. Tämä tulee olemaan eurooppalainen vaatimus tulevaisuudessa ja myös viranomaisten näkemys tukee tätä. Tämäkin on helppo todeta katsastuksessa. Valon voimakkuuden tulee optimaalisessa suunnassa olla vähintään 35 kandela [cd]. Tähän ei ole yksikäsitteistä mittausmenetelmää vielä käytössä, joten tukeudumme valmistajan mittaustuloksiin ja ohjekirjan ilmoittamaan tietoon.

PÄIVÄ MUISTIIN: VENEILYTURVALLISUUSPÄIVÄ 22.10.2022

Tänä vuonna on tarkoitus järjestää perinteinen Veneilyturvallisuspäivä läsnäoloseminaarina. Alustavasti päivä on lauantai 22.10.2022 ja paikka jossain pääkaupunkiseudulla. Tähän palataan tarkemmin elosyyskuussa.

KATSASTAJIEN FACEBOOK-RYHMÄ

Liity mukaan katsastajien Facebook ryhmään keskustelemaan ajankohtaisiin veneilyturvallisuuteen liittyviin teemoihin. <https://www.facebook.com/groups/veneilyturvallisuus/>